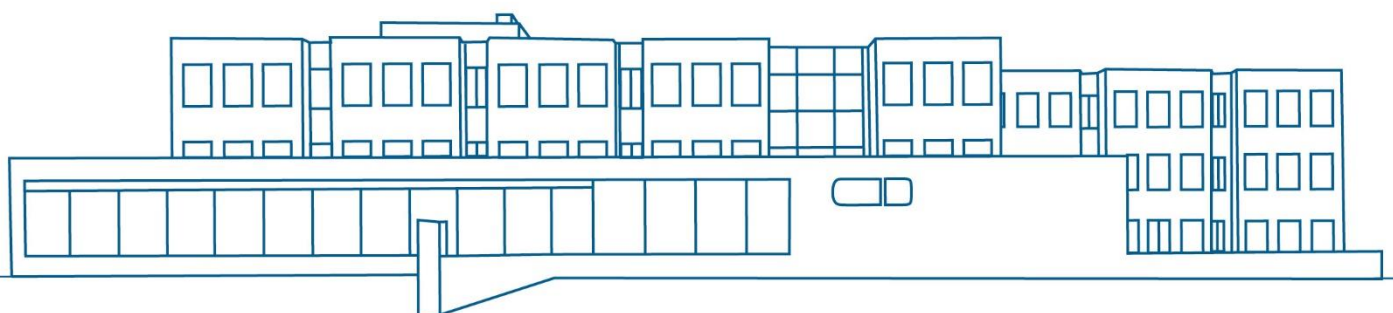

NOTA

reserves & voorzieningen

2022

Nota

reserves en voorzieningen

gemeente Montferland

2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doelstelling.....	5
1.3 Wettelijk kader	5
1.4 Leeswijzer	5
2 Begrippen en kaders.....	6
2.1 Algemeen	6
2.2 Reserves.....	7
2.3 Voorzieningen.....	7
3 Spelregels reserves.....	9
3.1 Instellingscriteria reserves.....	9
3.2 Mutaties reserves.....	9
3.3 Opheffen reserves	9
3.4 Wijzigen van doel of bestemming	10
3.5 Rentebeleid	10
3.6 Presentatie in de jaarrekening.....	10
4 Spelregels voorzieningen.....	11
4.1 Instellingscriteria voorzieningen	11
4.2 Mutaties voorzieningen.....	11
4.3 Opheffen voorzieningen	12
4.4 Wijzigen doel of bestemming.....	12
4.5 Presentatie in de jaarrekening.....	12
5 Weerstandsvermogen en risicoprofiel.....	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Beschikbare weerstandscapaciteit	13
5.3 Benodigde weerstandscapaciteit.....	14
5.3 Bandbreedte Algemene reserve.....	14
6 Overzicht reserves en voorzieningen	15
6.1 Algemene reserves.....	15
6.2 Bestemmingsreserves.....	15

6.3 Voorzieningen.....	15
7 Vaststellingsbesluit.....	16
Bijlage 1 Beoordeling reserves.....	17
Bijlage 2 Beoordeling voorzieningen.....	27
Bijlage 3 Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording.....	32
Bijlage 4 Relevante artikelen uit de Financiële Verordening	35

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De huidige nota reserves en voorzieningen dateert van 2018. In onze financiële verordening staat opgenomen dat het college de gemeenteraad eens in de vier jaar een nota reserves en voorzieningen ter vaststelling aanbiedt.

1.2 Doelstelling

Doel van deze nota is het beleid voor reserves en voorzieningen opnieuw vast te leggen. Met deze herijkte nota "Reserves en voorzieningen 2022" stelt de raad kaders en heeft de raad een transparant en actueel inzicht in welke reserves en voorzieningen de gemeente tot haar beschikking heeft.

1.3 Wettelijk kader

Deze nota is primair bedoeld als kaderstellend instrument voor de gemeenteraad. De nota is een uitwerking van artikel 212 van de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële Verordening gemeente Montferland 2017.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de begrippen en kaders beschreven.

De hoofdstukken 3 en 4 beschrijven de spelregels bij reserves en voorzieningen, zoals bijvoorbeeld de instellingscriteria, de mutaties en de presentatie in de jaarrekening.

In hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op het weerstandsvermogen en het risicoprofiel van de gemeente Montferland.

In hoofdstuk 6 volgt een overzicht van de reserves en voorzieningen en hoofdstuk 7 geeft een samenvatting van de voorstellen.

In de twee bijlagen geven we een beschrijving en beoordeling van alle reserves en voorzieningen.

2 Begrippen en kaders

2.1 Algemeen

Het kader voor reserves en voorzieningen wordt gevormd door de artikelen 42 tot en met 45 van het BBV. Daarnaast heeft de commissie BBV via notities, stellige uitspraken en richtlijnen het kader verder ingevuld.

In onderstaande tabel is het onderscheid tussen de reserves en de voorzieningen samengevat.

	Reserve	Voorziening
Verantwoordelijkheid	De raad is bevoegd voor het financieel beleid van: instellen, storten, onttrekken en het opheffen van een reserve.	Het college bevoegd voor het financieel beheer: het instellen, storten, onttrekken en opheffen van een voorziening.
Wijzigen bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Categorisering vermogenspositie	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Toevoeging (storting)	Resultaatbestemming Het resultaat van de baten en lasten leidt tot een storting in respectievelijk onttrekking aan de reserve. Raadsbesluit is vereist. Directe toevoeging is niet toegestaan.	Resultaatbepaling De storting in een voorziening is een last voor de begroting en komt direct ten laste van de exploitatie.
Onttrekking (besteding)	Directe onttrekking is niet toegestaan.	Directe onttrekking is verplicht.
Financiële onderbouwing	Niet verplicht, wel wenselijk.	Ja, verplichte onderbouwing
Indelingen	- Algemene reserves - Bestemmingsreserves	Voorzieningen voor: - Verplichtingen en verliezen - Bestaande risico's - Egalisatie van kosten - Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen - Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

2.2 Reserves

De reserves worden samen met het resultaat na bestemming (volgend uit de programmarekening) gerekend tot het eigen vermogen (artikel 42; artikel 43 BBV).

Er zijn twee soorten reserves: Algemene reserves en de bestemmingsreserves.

1. Algemene reserves zijn reserves waaraan geen bestemming is gegeven, deze dienen om risico's in algemene zin op te vangen (bufferfunctie);
2. Bestemmingsreserves zijn reserves waar de raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.

Reserves kennen een aantal functies. De volgende functies zijn te onderscheiden:

- a. Bufferfunctie
- b. Inkomensfunctie
- c. Bestedingsfunctie
- d. Egalisatiefunctie
- e. Financieringsfunctie

Ad. a. De bufferfunctie van reserves

Deze reserves vormen een buffer voor het opvangen van onverwachte tegenvallers. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en jaarrekening worden de risico's benoemd.

Ad. b. De inkomensfunctie van reserves

Een gemeente betaalt geen rente of dividend over het eigen vermogen en bespaarde rente kan op verschillende manieren worden besteed.

De bespaarde rente kan als resultaatbestemming aan het vermogen worden toegevoegd of (deels) als structureel dekkingsmiddel worden ingezet. De commissie BBV adviseert geen rente aan reserves toe te voegen. In hoofdstuk 3.5 gaan we nader in op het rentebeleid.

Ad. c. De bestedingsfunctie van reserves

Bestemmingsreserves worden gevormd voor door de raad bepaalde specifieke bestemmingen en worden gevoed vanuit de exploitatie. Die reserves hebben een bestedingsfunctie.

Ad. d. De egalisatiefunctie van reserves

Reserves kunnen worden gevormd om tarieven of baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Pieken en dalen in de exploitatie kunnen zodoende worden vermeden. Ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening gebracht worden kunnen door middel van een egalisatiereserve worden opgevangen.

Ad. e. Financieringsfunctie van reserves

Reserves kunnen worden gebruikt als eigen financieringsmiddel, omdat ze onderdeel uitmaken van het totale vermogen van de gemeente. Binnen de gemeente kan het vermogen worden aangewend als intern financieringsmiddel. Hierdoor hoeft geen geld van derden te worden aangetrokken.

2.3 Voorzieningen

Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen en de gelden in een voorziening zijn niet vrij besteedbaar.

Cumulatieve criteria voor het vormen van een voorziening zijn:

1. een risico of verplichting;
2. ontstaan voor of op balansdatum;
3. het tijdstip van optreden is onzeker en
4. de omvang is redelijkerwijs in te schatten.

De voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verwachte verliezen;
- bestaande risico's;
- kostenegalisatie;
- bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven;
- middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.

Toevoeging aan en vrijval van voorzieningen vindt plaats ten laste of ten gunste van de exploitatie

(niet via resultaatbestemming zoals bij reserves). Onttrekkingen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn, conform artikel 45 van het BBV niet toegestaan. De saldi van de voorzieningen dienen toereikend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

3 Spelregels reserves

3.1 Instellingscriteria reserves

Algemene reserves

Deze reserves behoren tot het eigen vermogen van de gemeente en dienen om risico's in algemene zin op te vangen (bufferfunctie).

Bestemmingsreserves

Ook deze reserves behoren tot het eigen vermogen van de gemeente. Het uitgangspunt is om de bestemmingsreserves te beperken, zowel in aantal als omvang. Enerzijds om administratieve rompslomp te voorkomen en anderzijds om een betere prioriteitenafweging mogelijk te maken. Door periodiek de reserves te evalueren wordt voorkomen dat reserves blijven bestaan waarvan het beoogde doel niet meer aanwezig is.

Bij het instellen van reserves moeten de volgende criteria worden gehanteerd:

- Een bestemmingsreserve wordt ingesteld voor een concreet, in principe binnen een vooraf bepaalde tijd te realiseren, door de raad vast te stellen doel;
- Het instellen van reserves dient bij raadsbesluit plaats te vinden
- Voor zover van toepassing, zal aangegeven moeten worden:
 - Het doel waarvoor de reserve wordt gevormd.
 - Het motief voor instelling.
 - De gewenste of noodzakelijke, minimale en/of maximale omvang.
 - De omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan, bijvoorbeeld op basis van meerjarenplanning.
 - De einddatum in combinatie met beëindiging bij het onbenut laten van de reserve.
- Voor alle bestemmingsreserves wordt door het college een budgethouder aangewezen.

3.2 Mutaties reserves

Toevoegingen (stortingen)

- Toevoegingen aan reserves moeten altijd door de raad worden goedgekeurd. Deze goedkeuring is zichtbaar bij een begrotingspost of begrotingswijziging.

Onttrekkingen

- Onttrekkingen aan reserves vinden alleen plaats na besluit van de raad. Deze goedkeuring is zichtbaar bij een begrotingspost of begrotingswijziging.
- Onttrekkingen mogen niet tot gevolg hebben dat een reserve negatief wordt.
- Bijdragen uit reserves aan de exploitatie zijn gelijk aan de bijbehorende werkelijke lasten.

In artikel 5, 6^e lid (inzetten reserves en voorzieningen) van het budgetkader college 2017 (bijlage bij de Financiële verordening) heeft de gemeenteraad een aantal reserves specifiek aangewezen waarin het college in overeenstemming met het bestaande beleid mag muteren zonder dat daar jaarlijks (lopende het jaar) een expliciet raadsbesluit over hoeft te worden genomen, tot het moment dat de raad anders besluit. Bij de vaststelling van diverse documenten uit de P&C cyclus is dit aantal nog aangevuld.

Specifieke budgetten kunnen bij onderuitputting alleen bij de kwartaalrapportages worden overgeheveld naar het volgende dienstjaar (via de reserve resultaatbestemming), niet meer bij de jaarrekening. In de nieuwe Kadernota rechtmatigheid 2022 adviseert de commissie BBV om hiervoor kaders op te nemen in de financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) Bij de actualisering van deze verordening, die later dit jaar plaatsvindt, zullen we dit advies volgen.

3.3 Opheffen reserves

Wanneer het doel op basis waarvan een reserve is gevormd op enig moment vervalt, of de vastgestelde einddatum verstreken is, dan dient de reserve te worden opgeheven. Het opheffen van een reserve kan alleen door een raadsbesluit.

3.4 Wijzigen van doel of bestemming

Als het doel van een reserve in belangrijke mate wijzigt (het nieuwe doel ligt niet in de lijn van het oorspronkelijk doel), dan valt deze reserve vrij en wordt opgeheven. Voor de nieuwe reserve is besluitvorming door de gemeenteraad benodigd.

3.5 Rentebelief

Over het bijschrijven van rente aan reserves en voorzieningen staat in het BBV dat rentetoevoegingen aan voorzieningen niet zijn toegestaan (artikel 45), omdat voorzieningen naar beste schatting dekkend dienend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

De Commissie BBV heeft aangegeven dat in het BBV de mogelijkheid blijft bestaan om een rentevergoeding (of een vergoeding voor de inflatie) aan reserves te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden. Toch adviseert de Commissie BBV in een aanbeveling om de rentevergoeding aan reserves vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie niet (meer) toe te passen. Op deze wijze wordt de exploitatie niet onnodig belast. Een uitzondering vormen bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten.

Dit betekent voor ons dat we alleen rente toerekenen aan de reserves die dienen om kapitaallasten van te dekken (de zgn. dekkingsreserves). Dit betreffen de volgende bestemmingsreserves:

- Kapitaallasten sportcomplex Montferland.
- Reserve onderwijshuisvesting
- Centrumplan Didam

3.6 Presentatie in de jaarrekening

In de jaarrekening worden toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves verwerkt tot maximaal de bedragen die op begrotingsbasis door de raad zijn goedgekeurd. Bij overschrijding van deze maximale bedragen moet voor het verschil bij resultaatbestemming een afzonderlijk raadsbesluit worden genomen rekening houdend met het mandaat conform het budgetkader.

Conform artikel 54 BBV dient in de toelichting op de balans de aard en de reden van elke reserve en de mutaties (toevoegingen en onttrekkingen) te worden vermeld. Een overzicht per reserve geeft inzicht in:

- Het saldo aan het begin van het boekjaar;
- De toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar;
- De toevoegingen of onttrekkingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening;
- De verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
- Het saldo aan het einde van het boekjaar.

4 Spelregels voorzieningen

4.1 Instellingscriteria voorzieningen

Het BBV schrijft een aantal criteria voor die moeten worden gehanteerd voor het vormen van een voorziening:

1 Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (onderhoud riolering, wegen, gebouwen en dergelijke). Ter onderbouwing van deze kosten dienen actuele beheersplannen aanwezig te zijn;
- d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

2 Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel die zijn ontvangen van de Europese en Nederlandse overheidslichamen;

3 Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende, aan arbeidskosten gerelateerde, verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voorzieningen ter egalisatie van kosten worden uitsluitend bij raadsbesluit ingesteld omdat aan dergelijke voorzieningen een onderhoudsplan ten grondslag ligt waarin keuzes worden gemaakt zoals onderhouds- en kwaliteitsniveaus.

Over de vorming van voorzieningen ter dekking van verplichtingen en verliezen, risico's bijdragen van derden wordt de raad geïnformeerd.

Elke voorziening moet de omvang hebben van de desbetreffende verplichting of het geschatte risico. Indien er een kans is dat een risico zich zal voordoen en de omvang van het risico niet goed is in te schatten, dan mag er geen voorziening worden getroffen. Het risico moet dan meegenomen worden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (W&R) bij de begroting en jaarstukken.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

		Kans voordoen van verplichting, verlies of risico.		
		Zeker	Waarschijnlijk	Niet uit te sluiten
Omvang financieel te bepalen?	Ja	Crediteurenschuld	Voorziening	Paragraaf W&R
	Is in te schatten	Voorziening	Voorziening	Paragraaf W&R
	Nee	Paragraaf W&R	Paragraaf W&R	Paragraaf W&R

4.2 Mutaties voorzieningen

Toevoegingen

Voorzieningen dienen dekkend te zijn voor verplichtingen en risico's. Ze mogen daarom niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn gevormd. Toevoegingen moeten zijn gebaseerd op de gewenste of noodzakelijke omvang. Voorzieningen ter egalisatie van kosten worden afgestemd op de door de raad bepaalde kaders (in het bijzonder de beheersplannen). Indien een voorziening een omvang heeft bereikt die hoger is dan het noodzakelijke niveau, valt het meerdere vrij ten gunste van de exploitatie. Bij tekorten dienen de voorzieningen te worden aangevuld.

Bestedingen

Bestedingen ten laste van de voorzieningen vinden alleen plaats indien de onttrekkingen zijn gepland bij de vorming van de voorziening. Deze staan in directe relatie tot het doel van de voorziening en na besluitvorming door het college van burgemeester en wethouders. In de jaarrekening wordt inzicht gegeven in de bestedingen ten laste van de voorzieningen. Bestedingen worden rechtstreeks ten laste van een voorziening verantwoord en blijven buiten de exploitatie.

Autorisatie van bestedingen vindt plaats door:

Vooraf

- Het nemen van een raadsbesluit over de vorming van voorzieningen ter egalisatie van kosten en de vaststelling van beheerplannen die daar aan ten grondslag liggen.
- Vaststelling van de begroting en begrotingswijzigingen waarin toevoegingen en bestedingen worden aangegeven.

Achteraf

- De jaarrekening waarin de bestedingen worden verantwoord en elke voorziening wordt toegelicht.

4.3 Opheffen voorzieningen

Voorzieningen worden opgeheven als de verplichting en/of het risico waarvoor de voorziening is gevormd is vervallen of is opgehouden te bestaan. Indien dit een gevolg is van veranderingen in wet- en regelgeving is een raadsbesluit niet nodig.

Voorzieningen ter egalisatie van kosten worden opgeheven na een besluit van de raad. Wanneer een voorziening wordt opgeheven valt een eventueel saldo vrij ten gunste van de exploitatie.

4.4 Wijzigen doel of bestemming

Het doel van voorziening kan niet wijzigen, gegeven het verplichtende karakter en de strakke kaders. Indien het doel niet meer bestaat of wijzigt dan wordt de voorziening opgeheven. Voor het veranderde doel kan indien nodig een nieuwe voorziening worden ingesteld.

4.5 Presentatie in de jaarrekening

Conform artikel 55 BBV dient in de toelichting op de balans de aard en de reden van elke voorziening, de mutaties (toevoegingen en bestedingen) te worden vermeld. Per voorziening moet inzicht gegeven worden in:

- Het saldo aan het begin van het begrotingsjaar
- De toevoegingen
- De bedragen die ten gunste van de exploitatie (rekening van baten en lasten) zijn vrijgevallen
- De bestedingen / aanwendungen
- Het saldo aan het einde van het begrotingsjaar

Als aanvulling hierop worden in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen aanzienlijke afwijkingen ten opzichte van de begrote aanwendungen vermeld en toegelicht.

De accountant beoordeelt jaarlijks stringent bij de controle van de jaarrekening de onderbouwing van de voorzieningen.

5 Weerstandsvermogen en risicoprofiel

5.1 Algemeen

Artikel 11 van het BBV schrijft voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing ten minste de volgende onderdelen bevat:

- a. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- b. Een inventarisatie van de risico's;
- c. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- d. Een kengetal voor de:
 - Netto schuldquote;
 - Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
 - Solvabiliteitsratio;
 - Grondexploitatie;
 - Structurele exploitatieruimte; en
 - Belastingcapaciteit.
- e. Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen om haar taken te kunnen continueren en waarin de gemeente niet op een andere wijze (voorziening / verzekering) kan voorzien. Voor het weerstandsvermogen gaat het om een beoordeling van de relatie tussen de *beschikbare* weerstandscapaciteit en de *benodigde* weerstandscapaciteit.

Voor de hoogte en samenstelling van het weerstandsvermogen zijn geen landelijke normen en richtlijnen vastgesteld. De norm voor het weerstandsvermogen wordt door de gemeenteraad vastgesteld.

5.2 Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit wordt in het BBV beschreven als: "de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt, of kan beschikken, om niet begrote kosten te dekken". De weerstandscapaciteit bestaat uit een incidenteel deel en een structureel deel. Incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om onverwachte incidentele tegenvallers op te vangen zonder dat dit van invloed is op het uitvoeren van bestaande taken. De middelen die dit bepalen kunnen zijn: de Algemene reserve, de reserve verkoop aandelen Nuon en de reserve grondexploitatie (boven de minimaal benodigde buffer). Naast het positieve begrotingsaldo (c.q. rekeningresultaat) kan ook de post onvoorzien hiertoe worden gerekend, zolang hieraan nog geen bestemming is gegeven. Zogenaamde stille reserves zijn latent beschikbaar en kunnen ook tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend. In Montferland zitten de stille reserves met name in het gemeentelijk vastgoed (als de marktwaarde hoger is dan de boekwaarde).

Beleid gemeente Montferland incidenteel weerstandsvermogen: binnen de gemeente Montferland worden de Algemene reserve, de reserve verkoop aandelen Nuon, de reserve grondexploitatie (voor zover boven minimale buffer), het positieve begrotings- of jaarrekeningresultaat en de post onvoorzien als incidenteel weerstandsvermogen aangemerkt. Bestemmingsreserves worden hier niet opgenomen: hierdoor kunnen beleidsvoornemens blijvend worden uitgevoerd. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe wordt geen rekening gehouden met zogenaamde stille reserves. Hierbij sluiten we aan bij de lijn die de provincie Gelderland hanteert bij de beoordeling van de incidentele weerstandscapaciteit.

De structurele weerstandscapaciteit is het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel op te vangen zonder beïnvloeding van de uitvoering van bestaande taken. De middelen hiertoe kunnen worden gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit (latent beschikbaar), heroverwegingen c.q. bezuinigingen en geraamde onvoorziene uitgaven.

Beleid gemeente Montferland structureel weerstandsvermogen: binnen de gemeente Montferland wordt de onbenutte belastingcapaciteit niet als structureel weerstandsvermogen aangemerkt. Ook hierbij sluiten we aan bij de lijn die de provincie Gelderland hanteert bij de beoordeling van de structurele weerstandscapaciteit.

5.3 Benodigde weerstandscapaciteit

In de programmabegroting en de jaarstukken wordt jaarlijks op twee momenten inzicht gegeven in de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit via een inventarisatie van de risico's. Bij de inventarisatie hanteren wij een kansberekening. Deze kansberekening laten we los op het maximale risico zodat we het reële risico kunnen inschatten.

Onder de weerstandsratio verstaan we de som van de weerstandscapaciteit gedeeld door de som van de risico's. De gangbare kwalificaties staan in de onderstaande tabel. Deze normen zijn opgesteld door de Universiteit van Twente en worden breed gedragen door de Nederlandse overheidsinstanties.

Waardering	Ratio weerstandsvermogen	Kwalificatie
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 tot 1,4	Voldoende
D	0,8 tot 1,0	Matig
E	0,6 tot 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Onze solvabiliteit (het eigen vermogen als percentage van het totaal vermogen) bevindt zich al jaren in de categorie matig (tussen de 20 en 50 procent). Als compensatie streven we wel naar een uitstekende ratio van het weerstandsvermogen. Dat betekent een minimale ratio van 2,0. Alleen bij een weerstandsratio hoger dan de norm kunnen voorstellen worden gedaan om een deel van de Algemene reserve in te zetten als incidenteel dekkingsmiddel.

5.3 Bandbreedte Algemene reserve

Bij de behandeling van de begroting 2022 is door het vorige college verzocht om in deze nota de bandbreedte aan te geven waarbinnen het saldo van de Algemene reserve zich moet bevinden. Deze bandbreedte geeft, naast het weerstandsvermogen, een snel en helder beeld van de mogelijkheden die er zijn met het saldo van de Algemene reserve.

Om deze bandbreedte te kunnen vaststellen dienen we de link te leggen met de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit heeft zich in de afgelopen jaren altijd bewogen in de range tussen de € 3 en € 5 miljoen. Als we de andere componenten van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing laten en uitgaan van een ratio van het weerstandsvermogen van minimaal 2,0 (uitstekend) dan dient de bandbreedte van de Algemene reserve te liggen tussen de € 6,0 en € 10,0 miljoen.

6 Overzicht reserves en voorzieningen

Dit hoofdstuk bevat een totaaloverzicht van de reserves en voorzieningen van de gemeente Montferland zoals die in de begroting 2023 en de jaarrekening 2022 van toepassing zijn. In de bijlagen 1 en 2 wordt per reserve en voorziening een uitgebreide toelichting gegeven.

6.1 Algemene reserves

Overzicht Algemene reserves
Algemene reserve, inclusief saldo rekening van baten en lasten
Grondexploitatie
Verkoop aandelen NUON

6.2 Bestemmingsreserves

Overzicht bestemmingsreserves
Bestedingsfunctie
Afwikkeling winstbestemming
Klimaatmiddelen
Monumentenzorg Svn
Corona
Egalisatiefunctie
Kwaliteitsimpuls gemeentelijke organisatie
Decentralisaties Sociaal Domein
Onderhoud riolering en rioolrenovaties
Kunstgrasvelden
Speellocaties
Openbaar groen
Dekkingsreserve kapitaallasten
Onderwijshuisvesting
Kapitaallasten Sportcomplex Montferland (SCM)
Centrumplan Didam

6.3 Voorzieningen

Overzicht voorzieningen
Risicovoorzieningen
Verplichtingen personeel
Verplichtingen pensioenen wethouders
Wachtgeld voormalig bestuur
Egalisatievoorzieningen
Openbare ruimte
Onderhoud gebouwen en accommodaties
Groot onderhoud sportcomplex
Verlofsparen
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden
Riolering (artikel 44 lid 2 BBV)
Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (artikel 35 , eerste lid onder b)
Riolering (vervangingsinvesteringen)

7 Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Montferland;

Besluit:

- Bij de jaarrekening 2022 de reserve "Monumentenzorg SVN" vrij te laten vallen en het bedrag via het rekeningresultaat toe te voegen aan de Algemene reserve.
- De bandbreedte van de Algemene reserve vast te stellen op een range tussen de € 6 en € 10 miljoen.
- Als bestemmingsreserves boven hun maximale omvang komen het meerdere vrij te laten vallen bij de jaarrekening en ten gunste te brengen van de Algemene reserve.
- Behoedzaam om te gaan met het instellen van nieuwe bestemmingsreserves.
- In de jaarrekening 2022 de volgende nieuwe voorzieningen in te voeren: voorziening wachtgeld voormalig bestuur en voorziening verlofsparen.
- Te blijven streven naar een weerstandsratio van minimaal 2,0 (uitstekend).

's-Heerenberg, 3 november 2022

De raad van de gemeente Montferland
de griffier,

de voorzitter.

A.A. Meijer

H.H. de Vries

Bijlage 1 Beoordeling reserves

Algemene reserves

Naam van de reserve	Algemene reserve, inclusief saldo rekening van baten en lasten
Doel	De Algemene reserve fungeert als algemeen dekkingsmiddel. De overschotten of tekorten van de jaarrekening worden gemuteerd in de Algemene reserve. Tevens dient de Algemene reserve als algemeen dekkingsmiddel voor niet voorziene uitgaven.
Portefeuillehouder	Financiën.
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen.
Voeding	Incidenteel.
Rente	Geen rentetoevoeging.
Minimale/maximale omvang	<p>Minimaal: De ratio van het weerstandsvermogen dient minimaal 2,0 te bedragen. Dit komt op basis van de laatste risico-inventarisatie uit op een minimale omvang van onze weerstandscapaciteit (Algemene reserve) van afgerond € 6 miljoen. De afgelopen jaren bedroeg het reëel risico in onze inventarisatie een bedrag van grofweg tussen de € 3 en € 5 miljoen. Als we uitgaan van een ratio van het weerstandsvermogen van 2,0 (uitstekend) dan dient de bandbreedte van de algemene reserve tussen de € 6,0 en € 10,0 miljoen te liggen.</p> <p>Maximaal: Niet van toepassing.</p>
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.

Naam van de reserve	Grondexploitatie
Doel	Deze reserve fungeert als buffer voor risico's van de grondexploitatie.
Portefeuillehouder	Grondzaken.
Budgethouder	Afdelingshoofd Ontwikkeling.
Voeding	Deze reserve wordt gevoed door voordelige resultaten op grondexploitaties.
Rente	Geen.
Minimale/maximale omvang	<p>Minimaal: Rekening houdend met de huidige risico's in de grondexploitatie en de verplichte methode van winstneming wordt voorgesteld de minimale omvang van deze reserve te bepalen op € 2,0 mln. Met ingang van 2017 dient volgens de richtlijnen van het BBV de geraamde winst van een complex tussentijds te worden genomen op basis van het realiteitsbeginsel. Voor winstneming geldt de methode "Percentage of Completion" (POC). Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds winst genomen naar rato van de voortgang van de grondexploitatie.</p> <p>Maximaal: Gezien de huidige risico's voorgesteld de maximale omvang van deze reserve te bepalen op € 4 mln. Komt de stand van de reserve boven deze maximale omvang dan valt het meerdere vrij ten gunste van de Algemene reserve.</p>
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.
Voorstel wijziging	Minimale en maximale omvang bepalen op € 2 en € 4 mln. in plaats van op € 2,5 en € 5 mln.

Naam van de reserve	Verkoop aandelen NUON
Doel	Deze reserve is gevormd uit de verkoop van de aandelen Nuon in 2009. Deze reserve is de afgelopen jaren ingezet voor het op peil brengen van de Algemene reserve, de reserve onderhoud riolering en rioolrenovaties en de reserve grondexploitatie. Bovendien is de reserve ingezet om extra afschrijvingen op investeringen voor maatschappelijk nut te dekken. Kortom: de reserve is gebruikt waar een Algemene reserve voor is bedoeld. Inzet leidt tot extra rentelasten voor de gemeente. De komende jaren wordt een bedrag van € 750.000 uit deze reserve nog ingezet voor het realiseren van nieuwe dorpsvoorzieningen. Voorgesteld wordt om deze algemene buffer in tact te laten.
Portefeuillehouder	Financiën.
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen.
Voeding	Niet van toepassing.
Rente	Geen rentetoevoeging.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.
Voorstel wijziging	Geen.

Bestedingsfunctie

Naam van de reserve	Afwikkeling winstbestemming
Doel	Deze reserve wordt gebruikt om budgetten over te hevelen van het ene jaar naar het andere. Bij de kwartaalrapportages kunnen budgetten gemotiveerd worden doorgeschoven naar een volgend jaar. Overheveling van deze budgetten middels toevoeging en onttrekking aan deze reserve levert in beide jaren geen budgettaire effecten op.
Portefeuillehouder	Financiën.
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen.
Voeding	Niet van toepassing.
Rente	Geen rentetoevoeging.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.
Voorstel wijziging	Geen.

Naam van de reserve	Klimaatmiddelen
Doel	In de decembercirculaire 2019 hebben gemeenten bedragen ontvangen voor de volgende regelingen voor klimaatmiddelen: transitie warmte, energieloketten en wijkaanpak. Deze bedragen zijn bij de jaarrekening 2019 toegevoegd aan de nieuw gevormde reserve klimaatmiddelen. Bij de verwerking van de meicirculaire 2022 zijn de middelen die we hebben ontvangen voor de uitvoering van het klimaatakkoord eveneens aan deze reserve toegevoegd. Als de werkelijke uitgaven plaatsvinden worden ze gedekt middels een onttrekking aan deze reserve.
Portefeuillehouder	Klimaat & duurzaamheid
Budgethouder	Afdelingshoofd Vergunningverlening & Handhaving
Voeding	Middels reserveringen van bijdragen die we via de algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen.
Rente	Niet van toepassing.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.
Voorstel wijziging	Geen

Naam van de reserve	Monumentenzorg SVn
Doel	Doel van deze reserve was tegenhanger van het revolving fund bij SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) die laagrentende leningen verstrekt voor groot onderhoud en restauraties van monumenten.
Portefeuillehouder	Monumentenbeleid.
Budgethouder	Afdelingshoofd Ontwikkeling.
Voeding	De reserve is in 2000 eenmalig gevoed vanuit de reserve volkshuisvesting.
Rente	Niet van toepassing.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing.
Opheffingsdatum	31 december 2022. Met ingang van 2014 loopt deze regeling via een subsidieregeling van de provincie, dus deze reserve kan vervallen bij de jaarrekening 2022.
Voorstel wijziging	Reserve kan vervallen ingaande 2023.

Naam van de reserve	Corona
Doel	Met name via de algemene uitkering hebben we rijkscompensaties ontvangen om de gevolgen van Corona voor de samenleving te beperken. Deze compensaties hebben we voor dit doel geormerkt. De middelen die nog niet besteed zijn ten behoeve van de uitvoering van het Corona herstelplan zijn toegevoegd aan deze reserve die is gevormd bij de jaarrekening 2020.
Portefeuillehouder	Financiën.
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	Bij de jaarrekening. Rijkscompensaties die (nog) niet zijn besteed worden aan deze reserve toegevoegd.
Rente	Niet van toepassing
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing
Opheffingsdatum	De laatste maatregelen uit het Corona herstelplan zullen in de loop van 2024 worden uitgevoerd. Er van uitgaande dat we verder geen compensatie van het rijk ontvangen kan deze reserve vervallen bij de jaarrekening 2024.
Voorstel wijziging	31 december 2024. Reserve kan vervallen bij de jaarrekening 2024.

Egalisatiefunctie

Naam van de reserve	Kwaliteitsimpuls gemeentelijke organisatie
Doel	Uit deze reserve wordt de aanpak van knelpunten bij de verbetering van de gemeentelijke organisatie gedekt. Beschikbaar voor maatwerk aanpassingen en dekking van aanvullende stortingen in de voorziening verplichtingen personeel.
Portefeuillehouder	Personeel en organisatie
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	Incidenteel. Bij de jaarrekening wordt het saldo op de exploitatie (personeelskosten) en na het op peil brengen van deze voorziening verrekend met deze reserve.
Rente	Geen
Minimale/maximale omvang	Minimaal: Niet van toepassing De maximale omvang handhaven op € 800.000.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Geen.

Naam van de reserve	Decentralisaties Sociaal Domein
Doel	Deze reserve dient om fluctuaties in de uitgaven op het sociaal domein op te vangen. De jaarlijkse resultaten op het gebied van Jeugdzorg en WMO worden verrekend met deze reserve.
Portefeuillehouder	Sociaal domein
Budgethouder	Afdelingshoofd Zorg
Voeding	Afhankelijk van het saldo van baten en lasten op het terrein van de drie decentralisaties
Rente	Geen
Minimale/maximale omvang	<p>Bij de behandeling van de begroting 2022 is, naast het vaststellen van de bandbreedte van het saldo van de Algemene reserve, eveneens verzocht om in deze nota de bandbreedte aan te geven waarbinnen het saldo van de reserve Sociaal domein zich moet bewegen.</p> <p>Er spelen momenteel grote onzekerheden op dit gebied zowel qua baten- als qua lastenkant. Aan de batenkant kunnen we noemen de taakstellingen die het Rijk aan de gemeenten mogelijk op gaat leggen (mogelijk een eigen bijdragen jeugdzorg) en de incidentele compensaties die we ontvangen.</p> <p>Aan de lastenkant spelen onzekerheden omtrent de uitkomsten van de nieuwe aanbesteding (lumpsum) en de effecten van Corona.</p> <p>Gezien deze grote onzekerheden is het momenteel niet mogelijk om een goed onderbouwde bandbreedte voor deze reserve aan te geven.</p> <p>Daarom wordt voorgesteld om pas bij de eerstvolgende actualisatie van deze nota een bandbreedte voor deze reserve vast te stellen.</p>
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Geen

Naam van de reserve	Onderhoud riolering en rioolrenovaties
Doel	In 2021 is het GWRP (Gemeentelijk Water en Riolerings Plan) vastgesteld. Op basis van de notitie Lokale Heffingen 2021 van de commissie BBV kunnen alleen gerealiseerde efficiency resultaten en areaalvoordelen (b.v. hogere baten op de rioolheffing dan geraamd) op de riolering aan deze reserve worden toegevoegd. In het vastgestelde GWRP wordt deze reserve in de komende jaren ingezet ter dekking van de verwachte tekorten op de riolering.
Portefeuillehouder	Riolering
Budgethouder	Afdelingshoofd Openbare Werken
Voeding	Gerealiseerde efficiency resultaten op de riolering en areaalvoordelen.
Rente	Geen rente
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Naam van de reserve	Kunstgrasvelden
Doel	In 2025 is een bedrag van € 400.000 beschikbaar voor vervanging van drie niet gemeentelijke sportvelden (2 van DVC en 1 van SV Loil). Eenmalig bedraagt de eerste keer de bijdrage van de gemeente € 200.000 voor DVC en € 200.000 voor SV Loil. Dekking: onttrekking aan de reserve kunstgrasvelden. Daarna is de vervanging voor rekening van de verenigingen en kan deze reserve vervallen.
Portefeuillehouder	Sport.
Budgethouder	Afdelingshoofd Ontwikkeling.
Voeding	€ 50.000 gedurende 8 jaar.
Rente	Geen rentetoevoeging
Minimale/maximale omvang	Minimale omvang: € 50.000 Maximale omvang: € 400.000 (in 2024).
Opheffingsdatum	31 december 2025. Als de bijdragen aan de verenigingen in 2025 zijn betaald is deze reserve uitgeput en kan derhalve vervallen.
Voorstel wijziging	Geen

Naam van de reserve	Speellocaties
Doel	Bij de vaststelling van het beleidsplan "Spelen in Montferland" op 17 december 2015 heeft de gemeenteraad besloten met ingang van de jaarrekening 2015 een bestemmingsreserve (met egalisatiefunctie) voor speellocaties te vormen. De overschotten op rekeningbasis worden aan deze reserve toegevoegd. Conform het beleidsplan wordt vanaf 2019 actief ingestoken op de aanleg van nieuwe kansen. De extra lasten kunnen dan worden gedekt middels een onttrekking aan de bestemmingsreserve.
Portefeuillehouder	Openbare Werken
Budgethouder	Afdelingshoofd Openbare Werken
Voeding	In de jaarrekeningen worden de resultaten op de kostenplaats speellocaties verrekend met deze reserve.
Rente	Geen
Minimale/maximale omvang	Minimale omvang: € 25.000 Maximale omvang: € 200.000
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Naam van de reserve	Openbaar Groen
Doel	Vooruitlopend op de vaststelling van het groenbeleidsplan in 2022 is met ingang van de jaarrekening 2021 de bestemmingsreserve Openbaar Groen gevormd. Om de aanlegkosten van het openbaar groen in projecten, renovaties en projecten in de komende jaren te dekken kunnen aanvullende lasten worden onttrokken aan deze reserve.
Portefeuillehouder	Openbare Werken
Budgethouder	Afdelingshoofd Openbare Werken
Voeding	In de jaarrekening worden de resultaten op de kostenplaats openbaar groen verrekend met deze reserve.
Rente	Niet van toepassing.
Minimale/maximale omvang	Minimaal: € 25.000 Maximaal: € 300.000
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.
Voorstel wijziging	Niet van toepassing.

Dekkingsreserve kapitaallasten

Naam van de reserve	Onderwijshuisvesting
Doel	Deze reserve is bedoeld om uitgaven voor onderwijshuisvesting gelijkmatig over de verschillende jaren te verdelen. Het saldo van baten en lasten op onderwijshuisvesting wordt verrekend met deze reserve. De uitgaven betreffen met name kapitaallasten
Portefeuillehouder	Onderwijs
Budgethouder	Afdeling Ontwikkeling
Voeding	Afhankelijk van het saldo van baten en lasten op onderwijshuisvesting
Rente	Wel rentetoevoeging, percentage wordt jaarlijks vastgesteld bij de Kadernota.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing. De reserve wordt volledig ingezet ter dekking van de uitgaven voor onderwijshuisvesting
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Naam van de reserve	Kapitaallasten Sportcomplex Montferland (SCM)
Doel	Deze reserve is bestemd ter dekking van een deel van de kapitaallasten van het sportcomplex Montferland in 's-Heerenberg.
Portefeuillehouder	Financiën
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	De rentetoevoeging bedraagt een vast percentage.
Rente	Vast percentage van afgerond 1,7%
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Naam van de reserve	Centrumplan Didam
Doel	De reserve Centrumplan Didam dient ter dekking van een deel van de kapitaallasten van de investeringen voor het Centrumplan Didam. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 is besloten om € 1 miljoen toe te voegen aan deze reserve.
Portefeuillehouder	Centrumplan Didam
Budgethouder	Afdelingshoofd Openbare Werken
Voeding	Incidenteel
Rente	Wel rentetoevoeging, percentage wordt jaarlijks vastgesteld bij de Kadernota.
Minimale/maximale omvang	Geen minimale/maximale omvang
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Bijlage 2 Beoordeling voorzieningen

Risicovoorzieningen

Naam van de voorziening	Verplichtingen personeel
Doel	Ten laste van deze voorziening komen de uitgaven / verplichtingen van (voormalig) personeel (wachtgeld, vaststellingsovereenkomst). De maximale financiële omvang is bekend. Op basis van de berekening van de verwachte uitgaven wordt de voorziening gevoed, waarna in de volgende jaren de afwikkeling plaatsvindt.
Portefeuillehouder	Personeel en organisatie
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	Incidenteel vanuit de exploitatie (saldo op budgetten loonkosten). Als achtervang geldt de reserve Kwaliteitsimpuls gemeentelijke organisatie.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing. Afhankelijk van de werkelijke ontwikkelingen.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Naam van de voorziening	Verplichtingen pensioenen wethouders
Doel	Deze voorziening is gevormd om het berekende risico bij wettelijke verplichtingen (pensioenen gewezen wethouders) af te dekken.
Portefeuillehouder	Personeel en organisatie
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	Bij de jaarrekening
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing. Afhankelijk van de werkelijke ontwikkelingen.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Naam van de voorziening	Wachtgeld voormalig bestuur
Doel	<p>Er bestaat nog geen voorziening wachtgeld voormalig bestuur, maar dit is wel wenselijk. Deze zal worden gevormd bij de jaarrekening 2022.</p> <p>Bestemming: Deze voorziening wordt ingesteld om aan de (wettelijke) wachtgeldverplichtingen van de gewezen bestuursleden te kunnen voldoen.</p> <p>Achtergrond: Na zijn/haar bestuurschap ontvangt een bestuurder een Appa ontslaguitkering, tenzij hij/zij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Dit is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Waarom het bestuurschap beëindigd is, is niet van belang. Indien de bestuurder wordt weggestuurd, niet terugkeert na de gemeenteraadsverkiezingen of in een nieuw college niet wordt herbenoemd: in alle gevallen heeft de oud-bestuurder recht op een ontslaguitkering. De uitkeringsduur is afhankelijk van de duur van het bestuurschap en het loopbaanprincipe en de leeftijd van de oud-bestuurder. Momenteel wordt in de personeelsbegroting alleen rekening gehouden met verwachte uitkering in de desbetreffende begrotingsjaren via de exploitatierekening.</p> <p>In het verleden zijn wachtgelden ten laste van de exploitatie geboekt, op grond van de BBV regelgeving dienen we hier echter een voorziening voor te vormen.</p>
Portefeuillehouder	Personeel en organisatie
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	Bij de jaarrekening /kwartaalrapportages.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing. Afhankelijk van de werkelijke ontwikkelingen.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Invoeren bij de jaarrekening 2022

Egalisatievoorzieningen

Naam van de voorziening	Openbare ruimte
Doel	In het verleden is besloten om de volgende voorzieningen samen te voegen tot de voorziening openbare ruimte: groot onderhoud wegen, groot onderhoud civiele kunstwerken en vervanging lichtmasten. Het doel van deze voorziening is om de betreffende kosten gelijkmatig over de jaren te spreiden. De actuele beleidsplannen gelden tot en met 2023 (openbare verlichting en civiele kunstwerken) en 2025 (wegen).
Portefeuillehouder	Openbare Werken
Budgethouder	Afdelingshoofd Openbare Werken
Voeding	Vanuit de exploitatie vinden jaarlijks toevoegingen aan de voorziening plaats die zijn gebaseerd op de vastgestelde beleids- en beheerplannen.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Naam van de voorziening	Onderhoud gebouwen en accommodaties
Doel	Deze voorziening is gevormd om de kosten van het groot onderhoud van gemeentelijke accommodaties gelijkmatig over de jaren te spreiden. In 2020 is het meerjarig onderhoudsplan geactualiseerd. Dit plan heeft een looptijd tot en met 2029, maar het wordt elke drie jaar geactualiseerd.
Portefeuillehouder	Gemeentelijk vastgoed
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	Vanuit de exploitatie vindt jaarlijks een toevoeging aan de voorziening plaats die is gebaseerd op het actuele meerjaren onderhoudsplan
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Niet van toepassing

Naam van de voorziening	Groot onderhoud sportcomplex
Doel	Deze voorziening is gevormd om de kosten van het groot onderhoud van het sportcomplex Montferland in 's-Heerenberg gelijkmatig over de jaren te spreiden.
Portefeuillehouder	Gemeentelijk vastgoed (gebouwen)
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	Vanuit de exploitatie vindt jaarlijks een toevoeging aan de voorziening plaats die is gebaseerd op de overeenkomst die we hebben gesloten met Laco.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing. Storting conform overeenkomst.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.
Voorstel wijziging	Niet van toepassing. Deze voorziening kan niet worden samengevoegd met de voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties vanwege contractuele verplichtingen met Laco.

Naam van de voorziening	Voorziening verlofsparen
Doel	<p>Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.</p> <p>Indien een medewerker spaarverlof geniet blijven de loonkosten van deze medewerker doorlopen. Inhuur of een tijdelijke aanstelling ter vervanging van deze medewerker kan worden gedekt vanuit deze voorziening. Daarnaast zullen mogelijke verlofsaldi bij uitdiensttreding ten laste van deze voorziening moeten worden gebracht. Deze voorziening zal voor het eerst worden gevormd bij de jaarrekening 2022.</p>
Portefeuillehouder	Personeel en organisatie
Budgethouder	Afdelingshoofd Middelen
Voeding	Bij de jaarrekening
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing. Afhankelijk van de werkelijke ontwikkelingen.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing
Voorstel wijziging	Invoeren bij de jaarrekening 2022

Voorziening voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (artikel 44 lid 2 BBV)

Naam van de voorziening	Riolering (artikel 44 lid 2 BBV)
Doel	Op basis van artikel 44 lid 2 BBV worden tot de voorzieningen ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Dit betekent dat resultaten op de riolering moeten worden verrekend met deze voorziening, behoudens die onderdelen die met de bestemmingsreserve moeten worden verrekend (efficiencyresultaten en areaalvoordelen).
Portefeuillehouder	Openbare Werken
Budgethouder	Openbare Werken
Voeding	Als gevolg van een positief resultaat kostendekking riolering bij de jaarrekening.
Minimale/maximale omvang	Niet van toepassing.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.
Voorstel wijziging	Niet van toepassing.

Bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (artikel 35, eerste lid onder b)

Naam van de voorziening	Riolering (vervangingsinvesteringen)
Doel	Op basis van artikel 44, lid 1 BBV mag een voorziening worden gevormd door bijdragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen riolering. Deze voorziening is gevormd conform het in 2021 vastgestelde GWRP (Gemeentelijk Water- en rioleringsplan) 2021-2026 uit de ontvangen rioolheffingen en dient om de kapitaallasten voor de riolering op de langere termijn te drukken. Stortingen in de voorzieningen worden in hetzelfde jaar ten gunste van recente investeringen gebracht.
Portefeuillehouder	Openbare Werken
Budgethouder	Openbare Werken
Voeding	Conform GWRP
Minimale/maximale omvang	Het saldo aan het eind van het jaar is nihil omdat de storting in het zelfde jaar ten gunste van investeringen wordt gebracht.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.
Voorstel wijziging	Niet van toepassing.

Bijlage 3 Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording

Besluit Begroting en Verantwoording

Titel 2.3 De paragrafen

Artikel 11

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
 - a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
 - b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat ten minste:
 - a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
 - b. een inventarisatie van de risico's;
 - c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
 - d. een kengetal voor de:
 - 1a. netto schuldquote;
 - 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
 2. solvabiliteitsratio;
 3. grondexploitatie;
 4. structurele exploitatieruimte; en
 5. belastingcapaciteit.
 - e. een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
3. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de kengetallen, genoemd in het tweede lid, onderdeel d, door provincies en gemeenten worden vastgesteld en in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.

Paragraaf 4.5.5. Vaste Passiva

Artikel 41

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Artikel 42

1. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.
2. Het in het eerste lid bedoelde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een

bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Paragraaf 4.5.7. Toelichting op de balans

Artikel 54

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.
2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar;
 - c. de toevoegingen of onttrekkingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening;
 - d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
 - e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 55

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van de voorzieningen, bedoeld in artikel 44 en de wijzigingen daarin toegelicht.
2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen;
 - c. ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;
 - d. de aanwendingen;
 - e. saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Gerelateerde artikelen

Artikel 55

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;

Artikel 49

1. In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen:
 - b. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;

Bijlage 4 Relevante artikelen uit de Financiële Verordening

Artikel 9 Reserves en voorzieningen

1. Het college biedt de raad eens in de vier jaar ter vaststelling een nota reserves en voorzieningen aan.
2. De nota behandelt onder meer de functie, de vorming en vrijval van reserves en voorzieningen, de rentetoerekening aan reserves en voorzieningen, de minimale en maximale omvang van de reserves en voorzieningen, de opheffingsdatum, de weerstandscapaciteit en het gewenste weerstandsvermogen.

